CZU: 635.9:712.252

PRINCIPII DE CREARE A COMPOZIȚIILOR PEISAJERE CU PLANTE DIN GENUL *THUJA*

Natalia CIUBUC, *ORCID 0000-0002-9007-9300, ciubucusm@gmail.com*

Departamentul Geoștiințe și Silvicultură

Abstract. *Some peculiarities of creating ornamental groups of plants with Thuja and its association with other plants are presented. An assortment of plants that do not compete with thuja and are compatible as an ornamental is recommended. Likewise, some recommendations are proposed that will allow the inclusion of problematic plants in compositions.*

Cuvinte cheie*: Thuja occidentalis, compoziții ornamentale, relații între plante.*

INTRODUCERE

La crearea spațiilor verzi, în instituirea grupurilor ornamentale de plante, de regulă se ține cont de particularitățile morfologice și ornamentale ale acestora, precum și de particularități ecologice [1-3],

mai rar se ține cont de interrelațiile care se creează între speciile de plante în grupuri, acestea intrând în competiție unele cu altele pentru spațiu, apă, lumină și nutrienţi. La fel de importante sunt particularitățile de creștere ale speciilor, ritmul de creștere, longevitatea plantelor, vârsta de reproducere şi unele particularități specifice plantelor ornamentale precum capacitatea de lăstărire, de butășire, capacitatea de marcotaj natural și drajonare [4].

MATERIALE ȘI METODE

Scopul studiului prezentat a fost de a stabili particularitățile de crearea a compozițiilor ornamentale pentru una dintre cele mai populare plante ornamentale – *Thuja occidentalis L*. în acest sens a fost analizată literatura de specialitate și realizate mai multe observații în teren.

REZULTATE *ŞI* DISCUȚII

Genul *Thuja* este reprezentat de 6 specii originare din America de Nord și Asia de Est, unde este cunoscută drept „arborele vieții”. Cea mai populară specie este *Thuja occidentalis L.*, introdusă în Europa încă în 1536 și care cuprinde peste 120 de forme și varietăți, care diferă prin dimensiuni, forma coroanei sau prin culoare [2]. Tuia este un arbore sau arbust, care se caracterizează printr-o creștere anuală rapidă (de la 25-30 cm în înălțime și aproximativ 10 cm în lățime), rădăcini superficiale cu câteva rădăcini profunde ramificate. Deși este tolerant la umbră, preferă semi umbra sau locurile deschise. Plantă iubitoare de umiditate, sensibilă la seceta prelungită, preferă soluri proaspete, bogate în nutrienți, nisipo-argilo-alcaline. Este rezistentă la vânt, perfect suportând tunderea și modelarea, având capacitate regenerativă mare, tolerează bine transplantul chiar și la vârstă adultă, tolerează condițiile urbane și aerul poluat, având capacitatea de a purifica aerul.

Selectarea plantelor în compoziții ornamentale se face în primul rând pe principii ecologice. Astfel pentru tuia vom selecta companioni care tolerează umbra sau o semi umbră ușoară, preferă o irigare frecventă și soluri cu aciditate ușor sporită. Din arbuști vom recomanda unele conifere potrivite ca habitus, folosite pentru realizarea mixbordurilor de conifere: *Juniperus sabina, J.horizontalis*,

J.procumbens, J.squamata, *Chamaecyparis lawsoniana, Abies koreana* ș.a.; arbuști foioși precum voinicerul, dracila, laurocireșul, taula falsă (*Physocarpus opulifolius și Ph. Diablo)*, cununițele (*Spirea japonica, Spiraea x vanhouttei*), cornul, hortensiile arborescente sau paniculate, astilba, forziția, călinul decorativ, weigela, liliacul fluturilor *(Buddleia davidii)*, soiurile compacte de iasomie de grădină, gutuiul japonez ș.a. Pentru a planta hortensii cu frunze mari, rododendroni sau azalei și alte plante care solicită soluri cu aciditate mai sporită se vor realiza gropi de plantare la o distanță de cel puțin un metru distanță, iar substratul se va mixa pentru fiecare groapă de plantare în parte. Soiurile înalte de tuia pot fi asociate cu arbori foioși sau confieri, potriviți ca habitus, important fiind că rădăcinile lor să fie situate în diferite straturi ale solului. Arata bine din punct de vedere estetic, combinația cu plante cu coroană plângătoare (grupul de soiuri „pendula"), sub formă de umbrelă sau evantai, plante cu frunze mari (ex. catalpa, arborele lui Iuda), sau plante de culoare contrastantă sau cu frunze roșietice (ex. arțarul japonez atropurpureu) ș.a. În zone însorite tuia poate fi combinată cu clematide sau plante anuale cățărătoare: zorele, mazăre odorată ș.a. Din tuia de dimensiuni medii sau pitice, se poate crea o bordură joasă sau un gard viu jos. În astfel de borduri tuia poate fi combinată cu alte plante cu textură sau culoare contrastantă, formând fragmente care se repetă. Un exemplu reușit este bordura formată din *Th. occidentalis* „*Danika*" combinată cu *Spirea japonica „Little Princess*" și un pâlc dens de iris sau graminee de același volum cu ele (ex. *Ophiopogon planiscapus)*.

Tuia se va asocia și cu plante erbacee perene care vor pune în evidență frumusețea acesteia: stânjenei, brumărele, nemțișori, crinii de vară (*Hemerocalis*), romanițe, anemone, brunere, barvinoc, mușcate și spânz. Plantele cu bulbi (șofrăneii, viorelele, ghiocei, muscari sau narcisele) pot fi plantate în imediata vecinătate a cercului de trunchi dacă nu urmează să fie dezgropate. Se pot planta și diverse plante ornamentale cu lăstari lungi, târâtori precum petuniile, nasturția, verbena, lobelia și altele, cu excepția sedumului și ale altor suculente, care vor putrezi în urma udărilor frecvente. Din ierburi înalte în zonele însorite se plantează: păiușul (*Festuca sp*.), iarba de pampas (*Miscanthus sp*.), negara, ofiopogonul, rogozul ș.a. În umbră

sau umbră parțială se va planta heucheria, hostele și ferigile, care formează combinații foarte reușite cu tuia și alte conifere. La plantarea plantelor anuale se vor respecta anumite reguli: nu se vor săpa gropi mai adânci de 10 cm, iar la îndepărtarea resturilor vegetale toamna nu se va mobiliza stratul de sol sub nivelul specificat. Are sens plantarea plantelor anuale împreună cu ghiveciul, ce va limita răspândirea părții subterane a plantelor, care ar putea afecta rădăcinile tuilor.

O combinație vizuală reușită este asocierea tuei cu trandafirii, care arată frumos pe fundalul coniferelor înalte. De obicei mai întâi sunt plantate tuile, apoi trandafirii. Ca rezultat tuia, având talie mai înaltă, crește bine, iar trandafirii care sunt umbriți arată rău. Pentru a realiza o combinație reușită mai întâi se instituie rozariul, iar după 3-4 ani, după ce arbuștii au format un sistem radicular puternic, la o distanță de minim 1,5 m se plantează tuia.

Nu este recomandată plantarea în preajma tuei a mesteacănului, salciei și ale altor arbori cu ramuri subțiri și flexibile care „biciuiesc" vecinii în rafale de vânt, ce provoacă nu doar pierderea aciculilor ci și a ramurilor tinere, coroana devenind unilaterală.

Se vor evita culturile care în procesul de îngrijire necesită afânarea solului la o adâncime mai mare de 10 cm. Rădăcinile de tuia situate la suprafață sunt rănite în timpul cultivării solului. Cu atenție se vor introduce plantele însoțitoare care formează o parte subterană puternică. De exemplu, *Alyssum sp.* are o rădăcină puternică care intră în relații de concurență pentru umiditate și nutrienți. Din același motiv este contraindicată plantarea în apropiere a gherghinelor, bujorilor, anemonelor, lalelelor sau zambilelor. Nu este recomandată cultivarea plantelor anuale care necesită fertilizare în a doua jumătate a verii. Acele și lăstarii de tuia vor începe să crească până în toamnă, astfel lemnul nu va avea timp să se maturizeze și planta va intra în iarnă nepregătită și poate îngheța parțial sau complet.

Cu grijă se vor aborda culturile care drajonează, care se vor planta la o distanța de minim 1,5 m. Se plantează pe cât posibil de departe de conifere liliacul, tecoma, cenușarul, măcești, zmeura, oțetarul, cătina ș.a. Doar în cazul unei planificări și a unei abordări corecte compozițiile cu tuia vor fi durabile și decorative pentru o perioadă îndelungată

BIBLIOGRAFIE

1. Mănescu C. Arboricultură ornamentală, Bucureşti, 2010, 151 p., disponibil pe https://www.academia.edu/20756160/arboricultura_ornamentala
2. Mănescu C. Arboricultură ornamentală, Bucureşti, 2010, 151 p., disponibil pe https://www.academia.edu/20756160/arboricultura_ornamentala
3. Аксянова, Т.Ю. Ландшафтное проектирование. Принципы построения композиций из древесных растений – Красноярск: СибГТУ, 2014. – 16 с.
4. Мухаметова, С. В., Серебрякова Н. Е. Декоративная дендрология: декоративные признаки древесных растений: учебное пособие: Поволжский государственный технологический университет. – Йошкар-Ола: 2017. – 56 с., ISBN 978-5-8158-1838-5.;
5. Кондратьев М., Карпова Г., Ларикова Ю. Взаимосвязи ивзаимоотношения в растительных сообществах.М.: РГАУ–МСХА, 2014. 300 с.